

*PROCEDURY
POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH
KRYZYSOWYCH
W SZKOLE
PODSTAWOWEJ
W REDKOWICACH*

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ W REDKOWICACH

Sytuacja kryzysowa jest to zbieg zdarzeń, okoliczności i zachowań, które zakłócają normalny tryb funkcjonowania społeczności, jednostki. Zdarzenia te występują nagle i nieoczekiwanie.

Skuteczność działania w kryzysie zależy od klarownego podziału obowiązków między pracownikami szkoły. W związku z tym szkoła powołuje **Szkolny Zespół Zarządzania Kryzysowego**.

W skład **Szkolnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego** wchodzi :

1. dyrektor, społeczny zastępca dyrektora, który

- zatwierdza procedury,
- określa zadania poszczególnych osób w sytuacji kryzysowej
- monitoruje przygotowanie szkoły do sytuacji kryzysowej

2. koordynator do spraw bezpieczeństwa:

- współpracuje z dyrektorem w sytuacji kryzysu
- koordynuje działania interwencyjne wraz z dyrektorem

3. wychowawca/nauczyciel zaangażowany bezpośrednio w sytuację kryzysową

- powiadamia uczniów w klasie i podejmuje tematy w/w dyskusji
- niezwłocznie identyfikuje uczniów potrzebujących pomocy i zawiadamia o tym psychologa, pedagoga lub specjalistę wspierającego szkołę;
- eskortuje uczniów szczególnie pobudzonych, roztrzęsionych do miejsca udzielania pomocy;
- monitoruje stan uczniów w okresie późniejszym;
- towarzyszy uczniom rannym, chorym;
- angażuje zespół klasowy w konstruktywne lub pożądane formy aktywności (w zależności od rodzaju zdarzenia);
- zmniejsza dolegliwość skutków, w okresie po zdarzeniu;

4. pedagog / psycholog:

- koordynuje działania związane z pomocą psychologiczną, w tym zgłasza zapotrzebowanie wsparcia w tym zakresie;
- pozostaje w stałym kontakcie z wychowawcami;
- kontaktuje się z sąsiednimi szkołami w sprawie ew. wsparcia w opiece nad uczniami;
- prowadzi ewidencję uczniów, którym należy udzielać pomocy;
- informuje rodziców / opiekunów prawnych o konieczności udzielania pomocy i zachęca do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą;
- pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe;
- pomaga pozostałemu personelowi szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenie kryzysowe;

5. pielęgniarka (jeśli jest dostępna):

- udziela pierwszej pomocy przed medyczną;
- zgłasza potrzeby pomocy medycznej (wg oceny zagrożenia życia, zdrowia);
- aranżuje osoby towarzyszące uczniom odwożonym do szpitali;
- udziela uczniom informacji o ew. konsekwencjach dla zdrowia, jakie niesie ze sobą incydent;
- przekazuje lekarzom kluczowe informacje o sytuacji, poszkodowanych;

6. sekretariat szkoły:

- kieruje wszelkie telefony, zapytania do osoby/instytucji wyznaczonej do kontaktów z mediami;
- zawiadamia członków Szkolnego Zespołu Kryzysowego o miejscach, terminach spotkań;
- kieruje służbami interweniującymi do miejsca incydentu, udziela informacji o topografii budynku, specyficznych cechach sytuacji.

ZADANIA ZESPOŁÓW KRYZYSOWYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ W REDKOWICACH

- Opracowanie i upowszechnianie na terenie szkoły procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.
- Określenie zadań dla poszczególnych członków zespołu podejmujących interwencję w placówce i środowisku,
- Stworzenie szczegółowej bazy danych o instytucjach wspierających szkołę/placówkę w sytuacji kryzysowej (nazwa, adres, telefon instytucji).
- Podejmowanie działań interwencyjnych i mediacyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- Opracowanie i koordynacja realizacji planu naprawczego podjętego w związku z zaistniałą sytuacją,
- Dokumentowanie prowadzonych działań.

Ogólna procedura interwencyjna na wypadek zdarzeń kryzysowych w szkole.

Celem procedury jest uporządkowanie działań i sprawdzenie, czy wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane.

1. OSZACUJ ZDARZENIE

- a. ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia;
- b. pozyskaj kluczowe informacje (co się stało, kto był zaangażowany, kto był świadkiem, jak zdarzenie się zaczęło);

2. WEZWIJ POMOC

- a. zadzwoń na policję (997, 112), straż pożarna (998, 112), pogotowie ratunkowe (999, 112),
- b. rozpocznij realizację szkolnych procedur postępowania w sytuacji kryzysowej (w zależności od rodzaju zdarzenia);
- c. wezwij Szkolny Zespół Kryzysowy;
- d. w uzasadnionych sytuacjach - wezwij placówkę wsparcia

3. CHROŃ, ZAWIADAMIAJ

- a. zawiadom przez ogłoszenie (lub w inny dostępny sposób) personel szkoły;
- b. chroń (odizoluj) wszystkich, którzy byli narażeni na niebezpieczeństwo;
- c. podejmij działania zapobiegające dezinformacji, chaosowi;

4. ZABEZPIECZ BUDYNEK, TEREN I KIERUJ (w zależności od rodzaju zdarzenia)

- a. upewnij się, że wszyscy pozostali uczniowie (personel) są bezpieczni;
- b. bądź w kontakcie z personelem szkoły, aby monitorować sytuację;
- c. łagodnie kieruj uczestnikami zdarzeń;

5. CZEKAJ NA SŁUŻBY INTERWENIUJĄCE

- a. zbierz świadków, poszkodowanych w zdarzeniu jeśli to możliwe;
- b. idź do miejsca, z którego można zarządzać akcją i czekaj na wezwaną służbę;
- c. zbierz kluczowe informacje niezbędne do dalszych działań;

6. USTABILIZUJ ELEMENTY SKŁADAJĄCE SIĘ NA SYTUACJE. KIERUJĄC SIĘ BEZPIECZEŃSTWEM

- a. zapewnij udzielanie pierwszej pomocy przed medycznej rannym (zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom);
- b. sprawdź obecność uczniów i personelu;
- c. zawiadom rodziców/opiekunów prawnych;
- d. zabezpiecz miejsce zdarzeń, ślady

7. WSPÓŁPRACUJ Z POLICJĄ LUB ODPOWIEDNIMI SŁUŻBAMI W ROZWIĄZANIU PROBLEMU

- a. pozostań w miejscu zarządzania, wspieraj służby interweniujące;
- b. dostarczaj informacji, w tym specyficznych, dotyczących zdarzenia, szkoły;
- c. kieruj współpracą personelu ze służbami;

8. ZAWIADOM, GDY SYTUACJA ZOSTANIE USTABILIZOWANA

- a. powiadom rodziców/opiekunów prawnych;
- b. współpracuj ze służbami w działaniach po zdarzeniu;
- c. powiadom , uspokój personel;

9. ZAINICJUJ DZIAŁANIA NAPRAWCZE

- a. powiadom organ nadzoru;
- b. zrób odprawę personelu;
- c. poproś o pomoc instytucje wsparcia specjalistycznego,
- d. zaplanuj wznowienia rutynowych działań szkoły.

D Y R E K T O R
Szkoły Podstawowej
im. TOW „Gryf Pomorski” w Redkowicach
Mariola Łagoda-Ellwart
mgr Mariola Łagoda-Ellwart

*Zatwierdzono na Radzie
Pedagogicznej dnia 01.09.2017r.*

SZCZEGÓLNE PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ W REDKOWICACH

W oparciu o diagnozę środowiska szkolnego opracowano mapę; sytuacji kryzysowych, mogących zdarzyć się w szkole.

1. Wypadek osoby pozostającej pod opieką szkoły

- osoba interweniująca zapewnia poszkodowanemu opiekę, w razie potrzeby,
- wzywa fachową pomoc medyczną lub udziela pierwszej pomocy,
- osoba interweniująca zawiadamia dyrektora szkoły i wychowawcą,
- wychowawca zawiadamia rodziców ucznia,
- w sytuacji wypadu śmiertelnego, ciągłego lub zbiorowego dyrektor szkoły zawiadamia prokuraturę i Kuratorium Oświaty
- w przypadku zatrucia dyrektor zawiadamia Inspektora Sanitarnego
- osoby wyznaczone przez dyrektora zabezpieczają miejsce wypadku do czasu przybycia odpowiednich służb
- osoba powołana przez dyrektora sporządza protokół powypadkowy
- dyrektor szkoły omawia z pracownikami placówki okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

2. Znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.

- osoba interweniująca zawiadamia dyrektora szkoły
- w przypadku zagrożenia dyrektor szkoły podejmuje decyzję o ewakuacji ludzi imienia
- osoby wyznaczone przez dyrektora zabezpieczają miejsce znalezienia niebezpiecznych przedmiotów do czasu przybycia odpowiednich służb nie należy dotykać i przemieszczać podejrzanych przedmiotów lub materiałów.
- osoba upoważniona przez dyrektora ustala, czy nie ma osób poszkodowanych i w razie potrzeby wzywa pomoc medyczną dyrektor szkoły wzywa policję
- wszyscy pracownicy szkoły starają się zachować spokój i opanowanie, aby nie dopuścić do paniki.

3. Uzyskanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.

Po usłyszeniu słów "Podłożyłem ładunek wybuchowy - bombę" nie należy wpadać w panikę.

- po przyjęciu zgłoszenia nie odkładać słuchawki.
- należy natychmiast powiadomić swoich przełożonych (dyrektora szkoły).
- podczas rozmowy zachować spokój i starać się uzyskać od zgłaszającego jak największą ilość informacji.
- tak prowadzić rozmowę, aby stworzyć możliwość zidentyfikowania (choćby w przybliżeniu) sprawcy zamachu.
- należy ocenić: czas przyjęcia ostrzeżenia, płęć dzwoniącego, akcent, stan pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, tło rozmowy, itp.
- należy dążyć do uzyskania odpowiedzi na następujące pytania:
 - Czy Pan/Pani podłożył/a bombę?
 - Kiedy bomba wybuchnie?
 - Gdzie jest w tej chwili bomba?
 - Jak bomba wygląda?
 - Jakiego typu jest ta bomba?
 - Co spowoduje wybuch bomby?
 - W którym miejscu bomba jest umieszczona?
 - Dlaczego Pan/Pani podłożył/a bombę?
 - Skąd Pan/Pani telefonuje?
 - Gdzie Pan/Pani się w tej chwili znajduje?
 - Jak się Pan/Pani nazywa?

Nie należy rozpowszechniać samowolnie informacji o otrzymanym zgłoszeniu o podłożeniu bomby, może to spowodować panikę wśród personelu oraz osób postronnych, utrudni działania policji oraz ewentualną ewakuację. Osoba przyjmująca zgłoszenie staje się świadkiem zdarzenia i będzie na tę okoliczność przesłuchiwana przez policję.

4. W przypadku otrzymania podejrzonej paczki lub koperty.

- nie wolno opróżniać zawartości wszelkich podejrzanych przesyłek, nie przenosić paczki lub koperty.
- nie wolno wdychać oparów, dotykać, sprawdzać smak, oglądać z bliska.
- umieścić w jednym, a następnie w drugim plastikowym worku, szczelnie je zamykając (zawiązać, zakleić taśmą).
- powiadomić policję lub straż pożarną.

Cechy charakterystyczne dla niebezpiecznych przesyłek:

- odręczny lub nieczytelny adres
- nieprofesjonalnie napisany adres
- otwory w kopercie
- twarda koperta
- nierównomierne rozłożenie wagi
- zastrzeżenia (poufne, do rąk własnych itp.)
- wewnętrzna koperta
- podejrzone opakowanie
- wystające druty lub folia
- zapach
- zawyżona opłata
- błędy ortograficzne
- tłuste plamy, zaolejenia, przebarwienia
- zbyt staranne zapakowanie
- emitowane dźwięki
- brak adresu nadawcy brak jakichkolwiek znaków, kto może być nadawcą

5. Próba, zamiar, zamach samobójczy ucznia

W przypadku zamiaru samobójczego ucznia osoba interweniująca powinna podjąć następujące działania :

- ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia;
- nie pozostawiaj ucznia samego;
- usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru;
- bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;
- zbierz wstępnie informacje o okoliczności zdarzenia;

- wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli potrzeba;
- zadbaj, żeby interwencja służb przebiegła dyskretnie;
- towarzyszyć uczniowi-jesteś dla niego ważny;
- zawiadom Dyрекcję Szkoły
- dokonaj szybkiej oceny dalszych zagrożeń, np. wg. klucza:

RYZIKO UMIARKOWANE: np. uczeń mówi o samobójstwie, nie mówi, jak to zrobi, nie było wcześniejszych prób

RYZIKO DUŻE: np. wystąpiły czynniki przed wypadkowe, uczeń mówi jak to zrobi, były wcześniejsze próby

RYZIKO EKSTREMALNE: np. wystąpiły czynniki przed wypadkowe, uczeń dokonał samookaleczenia, podjął inne działania zagrażające zdrowiu / życiu

- zawiadom wychowawcę i członków Szkolnego Zespołu Kryzysowego, poinformuj o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka);
- powiadom rodziców / opiekunów prawnych;
- dokonaj wyboru priorytetów działania uzależniając działania od oceny sytuacji
- ustal strategię odpowiednią do uzgodnionych priorytetów;
- chroń ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatyzującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.)
- dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu (patrz: załącznik) uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;
- bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PPP, lub placówką opieki zdrowotnej;
- podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

Zamach, zamiar samobójczy ucznia - lista sprawdzająca (załącznik nr 1)

Odpowiedź twierdząca na więcej niż jedno pytanie wskazuje na poważne ryzyko samobójstwa.

Lista sprawdzająca - ryzyko ponownej próby samobójczej

Nawet najmniej groźna próba samobójcza wymaga wnikliwej analizy. Powinniśmy móc ocenić zarówno stan psychiczny jak i somatyczny tej osoby. Dlatego niezmiernie ważne jest, aby w jej pobliżu był lekarz i psycholog. Należy bardzo dokładnie przeanalizować całą sytuację i rozważyć ryzyko ponowienia takiej próby. Należy pamiętać, że czasami poprawa nastroju jest związana ze spadkiem napięcia, ulgą po próbie samobójczej i nie należy traktować go jako wyraz pogodzenia się z życiem.

Do diagnozy tego stanu przydatne mogą być kolejne pytania ujęte w kwestionariuszu,

wymienione poniżej:

- o W jakich okolicznościach dokonał(a) próby samobójczej?
- o Jakie są przyczyny bezpośrednie i pośrednie samobójstwa?
- o Czy to jest pierwsza próba samobójcza? Jeśli nie, to jak wyglądały poprzednie?
- o Co się działo w ostatnim tygodniu przed próbą samobójstwa?
- o Co się działo w ostatnim dniu godzinach przed próbą samobójstwa?
- o Jak się czuł(a) po odzyskaniu przytomności?
- o Czy w rodzinie były śmierci samobójcze? Jeśli tak, to kto i kiedy?
- o Czy w chwili próby samobójczej był(a) pod wpływem środków zmieniających nastrój?
- o Czy było wcześniej leczenie psychiatryczne? Jeśli tak, to kiedy i z jakim rozpoznaniem?
- o Czy z obecnej perspektywy ponowił(a) by próbę samobójczą?
- o Czy w ostatnim okresie życia utracił(a) kogoś bliskiego?
- o Jakich strat doznał(a) w swoim życiu? Jak one wpłynęły na historię życia?

Dzięki informacjom zebranych od ucznia możemy ocenić rodzaj myśli samobójczych i ich nasilenie; rodzaj zachowania samobójczego oraz możliwości jego powtarzania; system wartości danej osoby i zasoby osobiste oraz bardzo ważne dla dalszej pracy nastawienie do udzielającego pomocy.

6. Żałoba po śmierci ucznia (uwaga: za wyjątkiem śmierci samobójczej)

- dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba informuje nauczycieli/ wychowawców o śmierci ucznia
- pedagog szkolny lub zaproszony specjalista omawia tematykę stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej oraz zasady kierowania dyskusją z elementami odreagowania z uczniami, na potrzeby godzin wychowawczych, innych lekcji (jeśli to możliwe: udostępnia materiały instruktażowe)
- wychowawca klasy lub specjalista informuje uczniów na forum klasy, powiadamia o okolicznościach śmierci uwzględniając życzenia rodziny zmarłego
- dyrektor szkoły stwarza możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych, uroczystościach o charakterze „wspominkowym” itp.
- wychowawca klasy monitoruje stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwraca uwagę na uczniów, u których stwierdzi szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;
- wychowawca klasy w razie potrzeby konsultuje się z pedagogiem/ psychologiem szkolnym lub innym specjalistą

7. Konieczność zawiadomienia o śmierci ucznia

W sytuacji konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia wszelkie informacje przekazuje rodzinie dyrektor szkoły wraz ze wspierającą go osobą (pedagog, psycholog, wychowawca...)

- powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać twarzą w twarz. Należy unikać powiadamiania za pomocą telefonu lub poczty. Jeśli jest to tylko możliwe. Powinno się odbywać w mieszkaniu, nigdy na klatce, w progu drzwi.
- prawidłowe powiadamianie o śmierci musi spełnić następujące warunki: dostarczyć niezbędne informacje; udzielić pierwszego wsparcia dla ofiar; ochronić godność i okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.
- powiadomienie powinno odbyć się w możliwie jak najkrótszym czasie od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób mu najbliższych.
- przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenie, cukrzyca itp.) -informacje, które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.
- powiadomienie o śmierci powinno odbywać się przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcje osoby powiadamianej.
- powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
- zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze Np. „Mam dla pani/pana bardzo/ złą wiadomość: pani/pana bliski nie żyje”. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie. Tak jak w przypadku standardowych kondolencji. Należy zachować się empatycznie, w razie potrzeby udzielić wsparcia fizycznego np. objąć osobę, podać chusteczkę do nosa. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji jakie będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być również proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
- należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego - zaproponować

pomoc w zawiadamianiu innych bliskich, zapytać się czy jest coś co możemy zrobić dla rodziny zmarłego.

- nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawiać rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik socjalny lub psycholog, tak długo, aż minie pierwsza reakcja, szok lub pojawią się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub/i wsparcia, w razie potrzeby, aby rodzina ofiary nie czuła się pozostawiona sama sobie. Podać telefony, adresy instytucji udzielających wsparcia (np. psychologowie).
- jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną, nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
- w realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.
- absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

8. Epizod psychotyczny ucznia

Osoba interweniująca w sytuacji epizodu psychotycznego ucznia powinna zastosować się do następujących wskazówek :

- nie pozostawiaj ucznia samego
- reaguj spokojnie, łagodnie
- bez rozgłosu przeprowadź w spokojne miejsce
- na ile to możliwe, nie rozpowszechniaj w szkole informacji o zdarzeniu
- zawiadom dyrektora szkoły, wychowawcę (dyrektor powiadamia pogotowie ratunkowe, wychowawca wzywa rodziców)
- nie skupiaj się na rozstrzygnięciu, czy to jest psychoza, czy nie - pozostaw to lekarzom
- jeżeli uczeń wraca po leczeniu szpitalnym należy przygotować do tego klasę - np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne nt. „czym jest choroba psychiczna” (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany);
- jeżeli uczeń sobie tego nie życzy - nie informować klasy;
- wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określaniu wymagań wobec ucznia;
- konsultować postępowanie z lekarzem oddziałowym, na którym leczy się uczeń, który jednak nie musi udzielić informacji;

- udzielić elementarnego wsparcia rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z różnych form pomocy

9. Uczeń chce okaleczyć siebie lub innych

Osoba interweniująca w sytuacji, gdy uczeń chce okaleczyć siebie lub innych powinna zastosować się do następujących wskazówek

- bądź dyrektywny. Jeśli czas na to pozwala, poinformuj dokładnie, co dziecko ma robić z rękami, nogami, itp. np. jeśli właśnie chce kogoś uderzyć, powiedz: „*opuść ręce*”, jeśli chce rzucić krzesłem, należy powiedzieć: „*postaw krzesło*”, jeżeli chce kopać: „*trzymaj stopy na podłodze*”;
- należy unikać pouczania go, czego nie ma robić, np. nie mówić „*nie bij*”, zamiast tego należy udzielić wskazówek, co ma robić;
- należy unikać niejasnych sformułowań typu: „*uspokój się*”, a używać precyzyjnych wyrażen, takich jak: „*trzymaj ręce w bezruchu*”;
- jeśli wskazówki werbalne są ignorowane i dziecko w dalszym ciągu zachowuje się agresywnie, próbuje ugodzić innych, czy niszczy mienie, należy uniemożliwić mu to, używając siły fizycznej. Może zaistnieć potrzeba przejścia do bezpośredniego użycia siły fizycznej w sytuacji, gdy brak jest czasu na wskazówki słowne;
- jeśli jest to możliwe, należy używać takich technik, jak blokowanie, w celu uniemożliwienia osiągnięcia innych, czy okaleczenia siebie;
- aby nie dopuścić do okaleczenia, należy, jeśli to możliwe unieruchomić dziecku ręce i nogi. Jedyne, co powinno się mówić w takiej sytuacji, to: „*trzymaj ręce w bezruchu, puszcze cię wtedy, gdy twoje ręce będą nieruchome*”. Nie powinno się mówić nic więcej do czasu, gdy dziecko zapanuje nad swoimi kończynami;
- gdy zaczyna postępować zgodnie ze wskazówkami, należy stopniowo redukować siłę fizyczną. Jeśli ponownie stanie się gwałtowne, znowu powinno być wprowadzone zabezpieczenie fizyczne;
- użycie siły fizycznej powinno być stosowane tylko w przypadku zagrażającym zniszczeniem czy okaleczeniem i usunięte, gdy tylko sytuacja zostanie uznana za bezpieczną;
- jeśli zajdzie taka okoliczność, należy wezwać pomoc. Powinno się to zrobić w spokojny sposób, nie okazując emocji;
- nie dyskutować o zaistniałej sytuacji w obecności dzieci;
- posługiwanie się siłą fizyczną nie powinno być stosowane w przypadkach, które nie są niebezpieczne, czy destrukcyjne, jak gwałtowne poruszenie się, czy skakanie, itp.;
- opiekunowie, aby posługiwać się siłą fizyczną, powinni być przeszkoleni przez specjalistę w tej dziedzinie, muszą być kompetentni;
- ważne jest uświadomienie dziecku, że zachowanie agresywne nie opłaca się. Osiąga

się to przez unikanie bezpośredniego ustosunkowywania się do agresywnego zachowania.

- należy unikać dyskusji, pogroźek, ekscytacji (pozytywnego wzmacniania), nie wymagać przeproszenia czy rekompensowania szkód.
- w razie konieczności osoba interweniująca wzywa pomoc medyczną lub/i policję
- osoba interweniująca powiadamia dyrektora i wychowawcę
- wychowawca wzywa rodziców

10. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej

Wskazówki dla dyrektora szkoły lub osoby wyznaczonej do koordynacji działań kryzysowych:

- nawiąż współpracę z przedstawicielami mediów zanim nastąpi kryzys, dzięki temu prawdopodobieństwo, że zrozumiecie swoje potrzeby podczas zdarzenia kryzysowego, będzie większe,
- współpracuj ze Szkolnym Zespołem Kryzysowym w przygotowywaniu oficjalnych komunikatów dla mediów;
- wyznacz osobę spośród personelu szkoły lub zespołu kryzysowego, odpowiedzialną za kontakt z dziennikarzami;
- zadbaj o to, aby wyłącznie osoba wyznaczona miała możliwość przekazywania informacji do mediów;
- wyznacz miejsce, z którego będą udzielane informacje podczas kryzysu;
- zwróć uwagę, aby dziennikarze otrzymywali informacje od wyznaczonego personelu i nie „werbowali” rozmówców spośród uczniów.

D Y R E K T O R
Szkoły Podstawowej
im. TOW „Gryf Pomorski” w Redkowicach
Mariola
mgr Mariola Łągoda-Ellwart

*Zatwierdzono na Radzie
Pedagogicznej dnia 01.09.2017r.*

Zamach, zamiar samobójczy ucznia - lista sprawdzająca

Lp.	Czynnik wysokiego ryzyka	TAK	NIE
1.	Czy uczeń mówi lub w inny sposób wyraża beznadziejność, bezradność?		
7.	Czy bezpośrednio lub pośrednio mówi o samobójstwie?		
3.	Czy w ostatnim czasie pozbywał się osobistych przedmiotów- przedtem dla niego ważnych?		
4.	Czy ostatnio zaczął izolować się, wycofywać z kontaktów, także z bliskimi kolegami?		
5.	Czy zaniechał zajęć, zabaw, dyscyplin sportu dotąd sprawiających mu przyjemność?		
11.	Czy napisał testament, list pożegnalny?		
7.	Czy używa wyrażeń, które wskazują na jakiś moment w czasie, który wiąże się z końcem, zaprzestaniem, odejściem, inną sytuacją?		
8.	Czy przeszedł niedawno zdecydowaną zmianę charakteru, nastroju, zachowania?		
9.	Czy ostatnio zmienił swoje nawyki, np. przestał dbać o wygląd ?		
10.	Czy ma problemy z jedzeniem, spaniem nieuzasadnione organicznie?		
16.	Czy podejmował wcześniej próby samobójcze?		
17.	Czy podejmuje jakieś szczególnie ryzykowne zachowania?		
18.	Czy doświadczył niedawno straty, traumy?		
19.	Czy daje wyraz swemu zainteresowaniu tematyką śmierci, umierania, życia po śmierci?		
20.	Czy fascynuje się postaciami kultury, innymi znanymi osobami, które zginęły samobójczo?		
21.	Czy spożywa alkohol, czy używa narkotyków?		

ZBIÓR PROCEDUR POSTĘPOWANIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ W REDKOWICACH

Cele:

1. usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływania szkoły w sytuacjach zagrożenia
2. wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą
3. promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania
4. wpłynięcie na proces socjalizacji młodzieży
5. zwiększenie wychowawczej roli szkoły
6. wyznaczenie jasnych i czytelnych reguł postępowania oraz określonych granic

W celu określenia warunków zapewniających uczniom bezpieczeństwo w szkole ustala się co następuje:

1. W każdym przypadku, rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia obowiązujących w szkole zasad niezbędna jest ścisła współpraca przedstawicieli szkoły z rodzicami ucznia.
 - a) Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego obowiązujących w szkole zasad związanych z bezpieczeństwem
 - b) W celu rozwiązywania zaistniałego problemu wychowawca w porozumieniu z pedagogiem lub psychologiem szkolnym:
 - ustala jak najbliższy termin spotkań z uczniem i jego rodzicami,
 - prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,
 - prowadzi rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami a szkołą oraz (ewentualnie) możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej,
 - uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania,
 - nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawują rodzice i przedstawiciel szkoły.
 - c) Uczniowie potrzebujący pomocy specjalistycznej są kierowani do odpowiedniej poradni/placówki,
 - d) Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze używanie substancji psychoaktywnych przez ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:
 - zastosowanie określonych w statucie szkoły konsekwencji dyscyplinarnych, łącznie z możliwością przeniesienia ucznia do innej szkoły,
 - zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.
2. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia szkoła zapewnia mu niezbędną opieką medyczną (np. wzywane jest pogotowie).
3. Policja jest wzywana w przypadku:
 - a) gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
 - b) znalezienia na terenie szkoły nielegalnych substancji psychoaktywnych,
 - c) gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać nielegalne substancje psychoaktywne,

- d) kradzieży lub innych wykroczeń.
4. W klasie ucznia lub uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad, są prowadzone dodatkowe zajęcia profilaktyczne.
 5. Działania interwencyjne i profilaktyczne są prowadzone przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły.

Zadania dyrektora szkoły, wychowawcy, pedagoga szkolnego

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie o danym incydencie powiadamia wizytatora nadzorującego szkołę.
2. Zaistniałą sytuację dyrektor szkoły lub pedagog szkolny omawiają z uczniami w klasie w obecności wychowawcy.
3. Na posiedzeniu rady pedagogicznej przeprowadza się analizę zaistniałego zdarzenia, a także dokonuje oceny zachowań dziecka w kontekście jego dotychczasowego zachowania i podejmuje decyzje o jego dalszych losach /wsparcie, pomoc, kara, przeniesienie/.
4. Dyrektor szkoły jest odpowiedzialny za zebranie dokumentacji z każdego zdarzenia.
5. Z każdej rozmowy przeprowadzonej na terenie szkoły odnośnie sytuacji wymienionych w powyższych procedurach należy sformułować notatkę, którą podpisują osoby uczestniczące w rozmowie.
6. Wychowawca stosując system kar i nagród zgodnych z WSO stara się rozwiązywać zaistniałe problemy wychowawcze. Z każdej przeprowadzonej rozmowy wychowawczej z uczniem, a także z rodzicami danego ucznia sporządza notatkę w dzienniku, którą podpisują osoby w niej uczestniczące.
7. W przypadku narastających trudności wychowawczych z danym uczniem wychowawca jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o danej sytuacji psychologa lub pedagoga szkolnego.

Metody współpracy szkoły z policją

1. W ramach pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
2. Koordynatorami współpracy są: pedagog szkolny oraz specjalista do spraw nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.
3. Ze szkołą współpracuje także dzielnicowy, w rejonie, którego znajduje się szkoła.
4. W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:
 - Spotkania Rady Pedagogicznej z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością i demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.
 - Spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, zachowań ryzykownych, sposobów unikania zagrożeń.
 - Informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;
 - Wspólny, szkoły i policji, udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Zasady interwencji profilaktycznej

Interwencję przeprowadza psycholog lub pedagog szkolny wspólnie z wychowawcą klasy w sytuacjach zagrożenia ucznia:

- uzależnieniem,
- przestępczością,
- demoralizacją,
- zachowaniami ryzykownymi.

Celem interwencji profilaktycznej jest:

- Udzielenie wsparcia i pomocy uczniowi i rodzicom przez dostarczenie informacji, zaproponowanie współpracy pomiędzy domem a szkołą.
- Zapobieganie problemom związanych z zagrożeniem uzależnieniami, przestępczością,
- demoralizacją.

W sytuacji zagrożenia ucznia uzależnieniem, przestępczością, demoralizacją, zachowaniami ryzykownymi:

1. *Wychowawca wspólnie z pedagogiem/psychologiem zbiera informacje o sytuacji ucznia i na ich podstawie dokonuje wstępnej diagnozy, analizy i oceny problemów ucznia.*
2. *Wychowawca wspólnie z pedagogiem/psychologiem przeprowadzają rozmowę z uczniem, podczas której przekazują uczniowi:*
 - Spostrzeżenia, jakie zaszły w jego funkcjonowaniu;
 - Informacje o konsekwencjach wynikających z jego zachowań;
 - Komunikat o zakazie zachowań ryzykownych, związanych z zagrożeniem uzależnieniami, przestępczością, demoralizacją - powołując się na regulamin szkoły;
 - Informację o konieczności poinformowania rodziców.
3. *Wychowawca wzywa rodziców do szkoły i wspólnie z pedagogiem przeprowadza z nimi rozmowę informując o:*
 - przyczynach, dla których szkoła szczególnie zainteresowała się dzieckiem.
 - zagrożeniach zdrowia i bezpieczeństwa dziecka związanych z zagrożeniami ryzykownymi, uzależnieniami, przestępczością, demoralizacją.
4. *Efektem rozmowy z rodzicami powinna być pisemna umowa z nimi uwzględniająca:*
 - Listę zachowań ucznia podległych kontroli tak w domu jak i w szkole;
 - Zasady zachowania ucznia w szkole i w domu;
 - Konsekwencje i przywileje wobec ucznia;
 - Zobowiązania obu stron - rodziców i szkoły - o nawiązaniu ścisłej współpracy / stały kontakt ze szkołą, wymiana uwag, spostrzeżeń odnośnie ucznia, itp./;
 - Czasu obowiązującej umowy.
5. *W obecności rodziców wychowawca lub pedagog/psycholog rozmawia z dzieckiem zobowiązując je do zmiany swojego zachowania. Efektem tej rozmowy winno być podpisanie kontraktu z dzieckiem z uwzględnieniem:*
 - Zobowiązania ucznia do powstrzymania się od negatywnych zachowań;
 - Ustalenia listy czasowo odebranych przywilejów;
 - Ustalenia zasad zachowania w domu i w szkole;
 - Odebrania przywilejów;
 - Wymianę obserwacji między szkołą a rodziną.
6. *Wychowawca wspólnie z pedagogiem monitorują realizację kontraktu przez ucznia poprzez:*
 - Obserwowanie ucznia w szkole;
 - Nagradzanie korzystnych zmian w zachowaniu się ucznia – odzyskiwanie przywilejów.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU PRZYŁAPANIA UCZNIĄ NA PALENIU PAPIEROSÓW

1. *Nauczyciel zobowiązany jest powiadomić o tym fakcie wychowawcę klasy oraz pedagoga szkolnego.*
2. *Wychowawca klasy lub pedagog szkolny informują o zdarzeniu rodziców ucznia.*
3. *Uczeń przyłapany na paleniu papierosów pierwszy raz otrzymuje upomnienie, które zostaje przez niego podpisane i umieszczone w indywidualnej teczce ucznia.*
4. *Uczeń przyłapany na paleniu papierosów drugi raz otrzymuje uwagę do dziennika oraz kolejne upomnienie, które zostaje przez niego podpisane i umieszczone w indywidualnej teczce ucznia.*
5. *Uczeń przyłapany na paleniu papierosów trzeci raz obowiązkowo uczęszcza na zajęcia prowadzone przez pedagoga lub psychologa szkolnego.*
6. *Jeżeli uczeń nie przychodzi na zajęcia z pedagogiem lub psychologiem lub jeżeli zostaje przyłapany na paleniu papierosów czwarty raz zostaje zgłoszony na policję.*

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC PRZEMOCY DOMOWEJ

1. *Nauczyciel podejrzewający, że dziecko jest ofiarą przemocy zobowiązany jest do:*
 - o *Powiadomienia pielęgniarki szkolnej, gdy dziecko ma obrażenia zewnętrzne,*
 - o *Powiadomienia pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.*
2. *Pedagog szkolny lub wychowawca ma obowiązek przeprowadzić rozmowę z uczniem i jego rodzicami lub prawnymi opiekunami w celu wyjaśnienia sytuacji.*
3. *W przypadku powtarzających się sygnałów mogących świadczyć o przemocy, dyrektor szkoły lub pedagog szkolny powiadamiają Sąd Rodzinny.*
4. *Nauczyciel podejrzewający, że dziecko jest ofiarą przemocy, musi w swych ocenach, kierować się rozsługą i dyskrecją.*
5. *Sygnały świadczące, wskazujące, że dziecko może być ofiarą przemocy:*
 - o *Powtarzające się obrażenia, ślady po uderzeniach, siniaki, poparzenia, pręgi na ciele, zadrapania,*
 - o *Zaniehbany wygląd,*
 - o *Nadmiernie agresywne zachowania,*
 - o *Wycofanie, bierność, nieśmiałość,*
 - o *Wstyd przed zdjęciem ubrania,*
 - o *Kłopoty w nauce,*
 - o *Kłopoty z apetytem i snem,*
 - o *Ssanie kciuka,*
 - o *Obgryzanie paznokci,*
 - o *Moczenie,*
 - o *Płaczliwość,*
 - o *Nadmierna zależność od dorosłych,*
 - o *Kłopoty w nauce,*
 - o *Strach przed dorosłymi,*
 - o *Trudności w utrzymaniu przyjaźni,*
 - o *Izolacja,*
 - o *Zaniżona samoocena,*
 - o *Problemy emocjonalne.*

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, a w przypadku ich nieobecności dyrektora szkoły.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy. Ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, ale pod opieką innego nauczyciela, jeśli sam nie może przejąć opieki nad nim.
3. Sam bądź za pośrednictwem innego nauczyciela kieruje ucznia do pielęgniarki szkolnej w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udziela pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie rodziców ucznia (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Gdy rodzice (prawni opiekunowie) odmawiają odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
6. Dyrektor szkoły zawiadamia Komisariat Policji w Lęborku, gdy rodzice (prawni opiekunowie) ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców (prawnych opiekunów) oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
8. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W związku z tym dyrektor szkoły jest zobowiązany natychmiast powiadomić o tym fakcie policję.
9. Zaistniałe zdarzenie jest odnotowane w teczce indywidualnej ucznia przez pedagoga szkolnego.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJE PRZYPOMINAJĄCE NARKOTYKI

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancje przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. Powiadamia o zaistniałym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Pedagog próbuje ustalić do kogo znaleziona substancja należała (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych).
4. Dyrektor szkoły jest zobowiązany wezwać policję.
5. Po przyjeździe policji dyrektor przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
6. Zaistniałe zdarzenie jest odnotowane w teczce indywidualnej ucznia przez pedagoga szkolnego.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU, GDY UCZEŃ UŻYWA ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW W CELU WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy, pedagogowi szkolnemu i Dyrektorowi szkoły.
2. Wychowawca bądź pedagog wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności, celem ustalenia przyczyn i okoliczności sięgania po środki odurzające.
3. W przypadku potwierdzenia informacji (kiedy uczeń przyznaje się do picia alkoholu bądź zażywania narkotyków) zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Wychowawca bądź pedagog szkolny proponują rodzicom i uczniowi skontaktowanie się z terapeutą ds. leczenia uzależnień.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, bądź też szkoła wyczerpała wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych, dyrektor pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji policję lub sąd rodzinny.
5. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
6. Zaistniałe zdarzenie jest odnotowane w teczce indywidualnej ucznia przez pedagoga szkolnego.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE NARKOTYKI BĄDŹ ALKOHOL

1. Nauczyciel zawiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub pedagog szkolny w obecności innej osoby w szkole (np. dyrektora, nauczyciela przedmiotu itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), a także innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.
3. Procedura postępowania w przypadku otrzymania informacji o molestowaniu
4. dziecka w rodzinie lub środowisku:
 5. 1. Rozmowa z informatorem i dzieckiem przeprowadzana przez pedagoga.
 6. 2. Wezwanie rodzica, który nie był domniemanym sprawcą.
 7. 3. Zgłoszenie się matki (ojca) z dzieckiem do lekarza w celu obdukcji.
 8. 4. Zawiadomienie policji, informacja do kuratorium oświaty.
 9. 5. Wskazanie instytucji pomagającym ofiarom molestowania (psycholog).
10. 6. Otoczenie dziecka w szkole szczególną opieką.
11. W realizacji każdego z wyżej wymienionych punktów sporządza się notatkę służbową. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
12. O swoich spostrzeżeniach dyrektor szkoły powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.

13. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły po wezwaniu rodziców (prawnych opiekunów) wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
14. Zaistniałe zdarzenie jest odnotowane w teście indywidualnej ucznia przez pedagoga szkolnego.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA

Procedura postępowania w sytuacji problemowego zachowania ucznia (bójki, kradzieże, wymuszenia, wulgaryzmy)

Przeszkadzanie w prowadzeniu lekcji, używanie wulgarnych słów

- upomnienie ucznia przez nauczyciela w obecności klasy,
- wpis uwagi do dziennika,
- nauczyciel ma prawo postawić negatywną ocenę za lekceważący stosunek do przedmiotu,
- rozmowa dyscyplinująca ucznia z wychowawcą, pedagogiem, rodzicami,
- zawarcie kontraktu między uczniem i wychowawcą,
- wpływ na ocenę z zachowania,
- udzielenie nagany przez dyrektora szkoły na wniosek wychowawcy klasy lub pedagoga,
- karne przeniesienie do klasy równoległej w innej szkole.

Niekulturalne zachowanie wobec kolegów i pracowników szkoły

- upomnienie ucznia przez nauczyciela w obecności klasy,
- wpis uwagi do dziennika,
- rozmowa dyscyplinująca ucznia,
- zawarcie kontraktu między uczniem i wychowawcą,
- wpływ na ocenę z zachowania,
- udzielenie nagany przez dyrektora szkoły na wniosek wychowawcy klasy lub pedagoga,
- karne przeniesienie do klasy równoległej w innej szkole.

Dewastacja i niszczenie mienia szkolnego

- sporządzenie przez nauczyciela notatki ze zdarzenia,
- zobowiązanie rodziców i ucznia do naprawienia wyrządzonej szkody, poniesienia kosztów finansowych lub w ramach zadośćuczynienia zobowiązanie do wykonania prac społecznych,
- zawarcie kontraktu między uczniem i wychowawcą,
- wpływ na ocenę z zachowania,
- zawieszenie ucznia decyzją rady pedagogicznej w jego prawach,
- udzielenie nagany przez dyrektora szkoły na wniosek wychowawcy klasy lub pedagoga,
- decyzją rady pedagogicznej przeniesienie do równoległej klasy w innej szkole.

Bójki

- sporządzenie notatki ze zdarzenia,
- rozmowa wyjaśniająco – dyscyplinująca ucznia z wychowawcą,

- zawarcie kontraktu między uczniem i wychowawcą, oraz rodzicem i wychowawcą,
- wpływ na ocenę z zachowania,
- rozmowa dyscyplinująca ucznia z policjantem na terenie szkoły,
- nauczyciel ma obowiązek rozdzielić uczniów używając nawet siły fizycznej, zabezpieczyć
- uczniów, zawiadomić pielęgniarkę,
- w przypadku dotkliwego pobicia, zagrażającego zdrowiu i życiu dziecka, zawiadomienie
- pielęgniarki lub wezwanie pogotowia z natychmiastowym wezwaniem rodziców i policji.

Wymuszania oraz psychiczna agresja wobec innych uczniów

- sporządzenie notatki ze zdarzenia,
- rozmowa wyjaśniająco - dyscyplinująca z wychowawcą w obecności rodziców
- zawarcie kontraktu między uczniem i wychowawcą, oraz między rodzicami a szkołą
- wpływ na ocenę z zachowania,
- udzielenie nagany przez dyrektora szkoły na wniosek wychowawcy klasy lub pedagoga,
- poinformowanie policji,
- skierowanie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu dla nieletnich,
- decyzją rady pedagogicznej przeniesienie do równoległej klasy,
- przeniesienie ucznia, po uzgodnieniu z kuratorem oświaty, do innej placówki,

Kradzieże

- sporządzenie notatki,
- rozmowa wyjaśniająca - dyscyplinująca z wychowawcą,
- nauczyciel ma prawo zażądać zwrotu przywłaszczonej rzeczy, zażądać aby pokazał zawartość
- tornistra oraz kieszeni w obecności innego pracownika szkoły,
- w przypadku powtarzających się kradzieży lub kradzieży o znacznej wartości wychowawca lub pedagog w porozumieniu z dyrektorem powiadamia policję,
- nauczyciel powiadamia dyrekcję oraz wzywa rodziców do natychmiastowego wstawienia się w szkole,
- wpływ na ocenę z zachowania,
- rozmowa dyscyplinująca ucznia z policjantem na terenie szkoły.

Kontrakt między rodzicami, a szkołą powinien zawierać:

- zobowiązanie rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,
- zobowiązanie do częstszego kontaktu z wychowawcą i pedagogiem szkolnym (ustalić częstotliwość),
- przyjęcie do wiadomości nałożonej kary (określić na piśmie jakiej),
- kontrakt z rodzicami powinien zawierać czas jego obowiązywania, datę i podpisy,
- kopię kontraktu otrzymuje rodzic i pedagog szkolny.

Kontrakt pomiędzy wychowawcą a uczniem powinien zawierać:

- zobowiązanie do zaniechania działania niezgodnego z prawem (napisać konkretnie),
- przyjęcie do wiadomości nałożonej kary (napisać jakiej),
- zgodę na poniesienie surowszych konsekwencji (napisać jakiej) w przypadku, gdy zachowanie nie ulegnie zmianie.

W przypadku złamania zasad kontraktu pedagog szkolny na wniosek wychowawcy klasy i za zgodą dyrektora szkoły ma prawo wystąpić z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną ucznia do Sądu Rodzinnego.

Procedura w sprawie dostosowywania wymagań programowych na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej

- 1. Wyniki badań ppp są objęte ochroną danych osobowych i tylko rodzic ma prawo podjąć decyzję o ich ujawnieniu.*
- 2. Jeżeli rodzic nie zechce ujawnić wyników badań szkoła nie ma prawa nalegać na zmianę decyzji. Wobec ucznia nadal będą stosowane takie same wymagania, jak wobec pozostałych, nawet jeżeli wyniki badań sugerowałyby dostosowanie wymagań edukacyjnych.*
- 3. W przypadku, gdy rodzic wyraża zgodę na udostępnienie wyników badań szkole, opinia w pierwszej kolejności powinna trafić do pedagoga szkolnego, który prowadzi centralny rejestr danych.*
- 4. Pedagog szkolny przekazuje wyciąg z opinii wychowawcy klasy i omawia jej treść, następnie wychowawca informuje wszystkich nauczycieli uczących na temat zaleceń ppp, nauczyciele mają obowiązek je respektować.*
- 5. Jeżeli uczeń otrzymuje zalecenia do dostosowania wymagań edukacyjnych, każdy z nauczycieli uczących jest zobowiązany na piśmie przedstawić na czym będzie polegało dostosowanie wymagań wobec danego ucznia.*
- 6. Rejestr zobowiązań znajduje się pedagoga szkolnego.*
- 7. Wobec uczniów, którym ppp zaleciła dostosowanie wymagań edukacyjnych ze względu na specyficzne trudności w nauce szkoła ma obowiązek w ramach posiadanych środków zapewnić zajęcia z terapii pedagogicznej.*
- 8. Uczniowi, któremu zaproponowane zostały dodatkowe zajęcia z terapii pedagogicznej ma obowiązek w nich uczestniczyć pod rygorem cofnięcia dostosowania wymagań.*
- 9. Jeżeli uczniowi z dostosowaniem wymagań edukacyjnych nie została zaproponowana terapia pedagogiczna z powodu braku środków, uczeń ma obowiązek pracować dodatkowo w domu. Nauczyciel w porozumieniu z rodzicami zadaje dodatkowe ćwiczenia wspomagające. Uczeń ma obowiązek prowadzić w domu teczkę z opracowanymi ćwiczeniami i na koniec roku jest zobowiązany przedstawić ją nauczycielowi. Na jej podstawie nauczyciel podejmuje decyzję, czy uczeń w zamian za dostosowanie wymagań edukacyjnych czynił starania aby sprostać wymaganiom szkolnym.*
- 10. Jeżeli, pomimo aktualnej opinii z ppp o dostosowaniu wymagań programowych uczeń nie wykazał żadnej inicjatywy, nie uczęszczał na zaproponowane zajęcia, nie pracował w domu, nauczyciel ma prawo nie respektować zaleceń poradni i traktować ucznia według ogólnych zasad.*

D Y R E K T O R
Szkoły Podstawowej
im. TOW „Gryf Pomorski” w Redkowicach
Mariola Lagoda-Ellwart
mgr Mariola Lagoda-Ellwart

*Zatwierdzono na Radzie
Pedagogicznej dnia 01.09.2017r*

KONTRAKT POMIĘDZY WYCHOWAWCĄ I RODZICEM

Imię i nazwisko rodzica

Imię i nazwisko ucznia

Imię i nazwisko wychowawcy

Powód dla którego kontrakt zostaje zawarty

.....

.....

Określenie rodzaju nałożonej przez wychowawcę kary.....

.....

.....

Zobowiązanie rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem

.....

.....

Ja niżej podpisany przyjmuję do wiadomości nałożoną przez szkołę karę oraz zobowiązuję się do sprawowania szczególnego nadzoru nad moim synem/ córką.

Ponadto zobowiązuję się do częstszego niż do tej pory kontaktu z wychowawcą.

Data zawarcia kontraktu :

Czas jego obowiązywania:

Podpis rodzica

Podpis wychowawcy:

KONTRAKT POMIĘDZY UCZNIEM A WYCHOWAWCĄ

Imię i nazwisko ucznia

Klasa

Imię i nazwisko wychowawcy

Powód dla którego kontrakt zostaje zawarty

.....

.....

Przyjęcie do wiadomości nałożonej kary i czasu jej działania (opisać rodzaj nałożonej kary)

.....

.....

.....

Zobowiązanie ucznia do zaniechania działań niezgodnych z prawem

.....

.....

Zgoda na poniesienie surowszych konsekwencji w przypadku, gdy zachowanie nie ulegnie poprawie (napisać jakich)

.....

.....

data sporządzenia kontraktu:

podpis ucznia:

podpis wychowawcy;

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NIEOBECNOŚCI UCZNIĄ NA ZAJĘCIACH

I. ZASADY EGZEKWOWANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

1. Rodzice mają obowiązek pisemnego usprawiedliwiania nieobecności dziecka w szkole w terminie 14 dni od zakończenia nieobecności. Usprawiedliwienie rodzicielskie powinno być opatrzone dokładną datą dni, które należy usprawiedliwić (usprawiedliwienie, które brzmi: Proszę usprawiedliwić wszystkie nieobecności mojego dziecka - jest nieważne.)
2. Przewidywanej dłuższej niż 1 tydzień nieobecności dziecka (np. pobyt w sanatorium, szpitalu, przewlekła choroba) rodzice są zobowiązani powiadomić wychowawcę pisemnie, telefonicznie, lub poprzez osobisty kontakt wcześniej a nie po powrocie dziecka do szkoły.
3. W przypadku dłuższych nieobecności, zwłaszcza nieusprawiedliwionych, trwających, co najmniej 50% nieobecności nieusprawiedliwionej w okresie jednego miesiąca, a także w przypadku ewidentnych wagarów wychowawca:
 - b. Przekazuje dyrektorowi szkoły, pedagogowi szkolnemu informację takich uczniach;
 - c. Powiadamia rodziców telefonicznie, a jeśli zajdzie taka potrzeba listem poleconym, o absencji ucznia i wzywa ich do szkoły celem wyjaśnienia danej sytuacji.
 - d. Wspólnie z pedagogiem szkolnym przeprowadza rozmowę z uczniem; W obecności dyrektora, lub pedagoga szkolnego, przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem, w której informuje ich o ewentualnych konsekwencjach nieobecności dziecka a także zobowiązuje ich do spowodowania systematycznego uczęszczania dziecka do szkoły.
4. Każde działanie podejmowane przez wychowawcę lub pedagoga szkolnego związane z egzekwowaniem obowiązku szkolnego ucznia wychowawca odnotowuje w dzienniku.
5. W przypadku braku współpracy rodzica /prawnego opiekuna z wychowawcą (rodzic nie uczestniczy w zebraniach i konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne itp.) lub współpracy, która nie daje oczekiwanych rezultatów (np. uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego), dyrektor szkoły wysyła dwukrotnie listem poleconym:
 - a. Upomnienie zawierające stwierdzenie, że dziecko nie realizuje obowiązku szkolnego, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu, oraz informację, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.
5. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor placówki, kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest właściwa gmina.
6. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna, która może być nakładana kilkakrotnie.
7. W przypadku, gdy szkoła wyczerpała wszelkie możliwe środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z uczniem, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem itd.) uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem szkolnym może pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny.

II. ZASADY USPRAWIEDLIWIANIA NIEOBECNOŚCI UCZNIÓW

1. Usprawiedliwiania nieobecności uczniów dokonuje wychowawca klasy.
2. Stosuje się następujące oznaczenia przy usprawiedliwianiu nieobecności ucznia:
 - + - nieobecność usprawiedliwiona przez rodziców
 - W - uczeń uczestniczący w wycieczce, a jego nazwisko umieszczono w karcie wycieczki
 - K - uczeń reprezentuje gimnazjum biorąc udział w konkursach przedmiotowych
 - Z - uczeń reprezentuje gimnazjum w zawodach sportowych
 - A - uczeń bierze udział w występach artystycznych
 - P - uczeń bierze udział w próbie
 - N - uczeń zwolniony jest z danych zajęć edukacyjnych (np. religia, nauczanie indywidualne)
3. Zapis literowy traktowany jest jako nieobecność na zajęciach edukacyjnych, ale obecność w szkole - uczeń znajduje się pod opieką nauczyciela. Oznaczenie wpisuje się w dzienniku, na stronie obecności ucznia w danym dniu.
4. W przypadku dłuższych nieobecności (choroba, sanatorium) dopuszczalny jest zapis słowny.

5. *Wychowawca we frekwencji nie uwzględnia nieobecności ucznia w celu reprezentowania gimnazjum na zawodach, konkursach, występach artystycznych itd.*
6. *Nauczyciel prowadzący lekcje ma obowiązek sprawdzania nieobecności uczniów i dokonywania stosownych zapisów w dziennikach zajęć lekcyjnych stosując odpowiednie znaki:*
 - *I – uczeń nieobecny*
 - *S – uczeń spóźniony*
 - *K – uczeń reprezentuje gimnazjum biorąc udział w konkursach*
 - *Z – uczeń reprezentuje gimnazjum w zawodach sportowych*
 - *A – uczeń bierze udział w występach artystycznych*
 - *P – uczeń bierze udział w próbie*
 - *N – uczeń zwolniony jest z danych zajęć edukacyjnych (np. religia, nauczanie indywidualne)*
7. *Każdy nauczyciel kontroluje nieobecności uczniów i w przypadku często powtarzającej się absencji ucznia na swoim przedmiocie, odnotowuje to w dzienniku na stronie z uwagami oraz powiadamia o tym fakcie wychowawcę klasy. Wychowawca podejmuje odpowiednie działania.*
8. *W przypadku częstych spóźnień ucznia na zajęcia – powyżej 10 w ciągu miesiąca wychowawca powiadamia rodziców o tym fakcie.*
9. *Wychowawca na bieżąco podlicza frekwencję i do 10 każdego miesiąca wypełnia w dzienniku lekcyjnym tabelę dotyczącą obecności uczniów w poprzednim miesiącu.*
10. *Wychowawca klasy zbiera i przechowuje przez cały okres roku szkolnego dokumenty, które były podstawą usprawiedliwienia nieobecności i zwolnienia uczniów (usprawiedliwienia rodziców, zwolnienia lekarskie, itd.)*
11. *W przypadku wątpliwości, co do autentyczności zwolnienia/usprawiedliwienia wychowawca ma obowiązek ustalić czy dane zwolnienie/usprawiedliwienie jest autentyczne. Celem wyjaśnienia tej sytuacji może wezwać rodziców do szkoły.*

III. ZASADY ZWALNIANIA UCZNIÓW Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH.

1. *Zwolnienie ucznia z danej lekcji może nastąpić na wniosek rodziców*
2. *Zwolnienie ucznia z zajęć lekcyjnych przez rodzica traktowane jest jako nieobecność usprawiedliwiona.*
3. *Zwolnienie dokonywane przez rodziców winno mieć formę pisemną. W przypadku kontaktu telefonicznego lub osobistego rodzic zobowiązany jest do pisemnego potwierdzenia tego faktu.*
4. *Zwolnienie uczeń przekazuje wychowawcy. W przypadku nieobecności wychowawcy uczeń zwalnia się u nauczyciela z którym ma zajęcia. Wtedy ma wpisaną nieobecność, którą na podstawie zwolnienia, w późniejszym terminie usprawiedliwia wychowawca.*
5. *Zwolnienie, o którym mowa w punkcie 4 nauczyciel jest zobowiązany przekazać wychowawcy w najbliższym terminie.*
6. *Nauczyciel zwalniający ucznia w celu reprezentowania gimnazjum, jest zobowiązany do pozostawienia w dzienniku zajęć lekcyjnych danej klasy, pisemnego wykazu uczniów zwalnianych z określonej ilości godzin.*
7. *Zwolnienie ucznia w przypadku określonym w punkcie 6 wymaga akceptacji dyrektora.*
8. *Uczniowie zwolnieni z zajęć wychowania fizycznego mają obowiązek przebywać w miejscu, w którym pozostała część klasy odbywa zajęcia.*
9. *Jeżeli wychowanie fizyczne jest pierwszą lub ostatnią lekcją rodzic może złożyć pisemne oświadczenie, że wyraża zgodę na pobyt dziecka.*

Procedura postępowania w przypadku otrzymania informacji o molestowaniu

10. *dziecka w rodzinie lub środowisku:*
11. *1. Rozmowa z informatorem i dzieckiem przeprowadzana przez pedagoga.*
12. *2. Wezwanie rodzica, który nie był domniemanym sprawcą.*
13. *3. Zgłoszenie się matki (ojca) z dzieckiem do lekarza w celu obdukcji.*
14. *4. Zawiadomienie policji, informacja do kuratorium oświaty.*
15. *5. Wskazanie instytucji pomagającym ofiarom molestowania (psycholog).*
16. *6. Otoczenie dziecka w szkole szczególną opieką.*
17. *W realizacji każdego z wyżej wymienionych punktów sporządza się notatkę służbową w czasie tych lekcji w domu.*

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AWARII AUTOBUSU SZKOLNEGO

1. W przypadku awarii pojazdu kierowca o zaistniałej sytuacji zawiadamia przewoźnika
2. Jeżeli do awarii autobusu doszło w wyniku kolizji drogowej, kierowca autobusu zobowiązany jest do powiadomienia o zdarzeniu policji oraz do wezwania pomocy medycznej.
3. W czasie awarii i przerwy w podróży, dziećmi zajmuje się opiekun dowozu uczniów, a w razie konieczności ewakuuje je w bezpieczne miejsce.
W przypadku wycieczek szkolnych obowiązek ten przejmuje kierownik wycieczki.
4. W przypadku zaistniałej kolizji drogowej, opiekun dowozu lub kierownik wycieczki niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
5. Dyrektor szkoły w razie poważnej kolizji drogowej niezwłocznie powiadamia Organ prowadzący.
6. Dyrektor decyduje o powiadomieniu rodziców uczniów.
7. Jeżeli awaria pojazdu jest powolna i uniemożliwia dalszą jazdę; kierowca - jako przedstawiciel przewoźnika - jest odpowiedzialny za zapewnienie dzieciom innego sprawnego autobusu umożliwiającego bezpieczne dotarcie do celu w najkrótszym czasie.

D Y R E K T O R
Szkoły Podstawowej
im. TOW „Gryf Pomorski” w Redkowicach
Mariola Łągoda-Ellwart
mgr Mariola Łągoda-Ellwart

Zatwierdzono na Radzie
Pedagogicznej dnia 01.09.2017r